

STEPHANI PAPÆ VIII

EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA.

I.

STEPHANI VIII PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO TOLLENSI.
(ANNO 939).

Monasterium Tollense in diœcesi Placentina sub protectione sedis apostolicæ recipitur et soli abbati subjectum omnino declaratur.

[Cocquelines, *Bullar. pont. Rom. ampl. Collect.*].

STEPHANUS episcopus, servus servorum Dei, ARIBERTO reverendo abbati Tollensis cœnobii, quod beatus Tobias construxisse videtur in honorem Domini Salvatoris, et B. Petri apostolorum principum, quoad per te.... tuisque in perpetuum successoribus, salutem et apostolicam benedictionem.

Quamvis piorum Patrum exemplo doceamur, ut omnibus ecclesiis per totum orbem terrarum diffusis, Christi amore, qui eas nostri officii subesse B voluit ministerio, prodesse debeamus, tamen hæc nos ad subveniendum cogit necessitas, quod quædam nostra monasteria in honorem Domini Salvatoris, vel B. Petri apostoli consistentia, quorundam negligentia principum in sæcularium hominum dominium injuste olim delapsa sunt, et a quibusdam episcopis contra præcedentium nostrorum præsulum decreta, leges et jura, ipsorum omnimodo jure violata, quapropter, sicuti nobis expostulas, Ariberte venerabilis abba, per hoc apostolicæ auctoritatis privilegium tam supra præfatum Tollense cœnobium, quam omnes res ad ipsum undique pertinentes, ut justum est, omnium marchionum, comitum, seu sæcularium hominum, episcoporumque potestate remota, sub tuo, dum advixeris, et postmodum successorum tuorum vel monachorum jure perenniter deinceps consistere decernimus, ut nihil omnino de his quæ a nostris prædecessoribus, vel Italici regni regibus concessum est, ullo modo qualibet occasione, vel alicujus scriptionis titulo in rebus vel in ipsius loci libertate omnino imminuatur; interdicentes pro sanctæ Romanæ Ecclesiæ auctoritate episcopia, scilicet Ticinensis, Placentinæ, Parmensis, atque Regiensis Ecclesiarum, in quarum diœcesi monasterium vel res ipsæ videntur consistere, aliisque omnibus tam vicinis quam procul constitutis, ut nullatenus aliquid, quasi proprio jure inde præsumat accipere, neque baptismales Ecclesias vel decimas earum, quas ante tenuistis, sibi vindicare.

Ecclesiarum consecrationes, aut quidquid ad sacra ministeria pertinet, a quocumque episcopo, quem tu vel successores tui postulare volueritis.... pro incoluntate nostra ac excellentissimi impera-

A toris et totius Ecclesiæ, Dominum deprecari non cessetis. Si vero, quod non optamus, monachi in ipso monasterio constituti, tepidi in Dei amore, aut prævaricatores vestræ regulæ conspiciantur existere, a te tuisque successoribus instituantur corrigendos. Si autem tu tuisque successores in alicujus male opinionis piaculo deprehensi fueritis, apud sedem apostolicam, sub ejus ditione cœnobium vestrum consistit, decernimus audiendos atque legaliter corrigendos. Quod si fortasse quisquam hoc nostræ auctoritatis præceptum, legum, vel antiquorum nostrorum præsulum decreta minuire vel immutare præsumpserit, omnimodo frustretur; primum quidem sui ordinis gradu privetur, atque anathematis ultione multetur, partem cum Juda traditore in fine extremi examinis habeat, et per auctoritatem quam B. Petrus in celo et in terra ligandi atque solvendi meruit, potestate sit et participatione corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, et a nostro consortio, nisi resipuerit.... quatenus et statuta hæc perpetua possint definitione manere, et temeratores presentis decreti de sua temeritate poenis multiplicibus subjacere.

Scriptum per manus Petri archisceriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Octobris, indictione decima tertia.

II.

STEPHANI VIII PRIVILEGIUM PRO PARTHENONE S. MARIE BUXERIENSI.

(ANNO 941).

Monasterii Buxerensis, a Gauslino, abbate Tullensi, conditi, privilegia et possessiones confirmat.
[Apud D. Calmet, *Histoire de Lorraine*, Preuves col. 350].

STEPHANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectissimæ filiæ ROTHILDÆ abbatissæ ex monasterio sanctæ Dei genitricis Mariæ, quod est situm in episcopio Leuchorum, in monte qui est super villam quæ dicitur Buxerias.

Quia omnipotens Deus peculiariter decrevit cœdunare et adunare et ordinare Ecclesiam suam per gloriosissimos apostolorum principes Petrum et Paulum, oportet ut omnes posteri eorum quibus eadem sollicitudo imposita est, ubicunque opportunitas exigit, munimentum apostolicæ auctoritatis impendamus, quod nos licet indigni tanto officio, tamen solliciti de omnium fidelium salute, pro viribus implere desideramus, quatenus cum ad rationem reddendam venerimus, judicem securi videamus.

Cognoscentes igitur per venerabilem abbatem Archembaldum, cum quanto studio dulcissimus frater noster Gauzlinus Leuchorum episcopus, Ecclesiam suam in omni ordine religionis fundare et exaltare laborat, maternis visceribus gratulamur, et ut prospere proficiat, Domini clementiam exoramus. Unde sicut ipse postulavit, libentissime ex auctoritate sancti Petri apostoli et nostra decrevimus corroborandum quidquid ipse post se de suis monasteriis observandum censuit. Quapropter committimus tibi, filia Rothildis, tuisque successoribus, puellarum locum, quem ipse præfatus charissimus frater noster episcopus totum construxit, cum officinis congruentibus, in proclivio montis super villa quæ dicitur Buxerias, dicatum in honore sanctæ Dei genitricis Mariæ, et eleemosynam omnium Christianorum, ad tuendum et regendum et gubernandum secundum regulam sancti Benedicti, et institutiones sanctorum Patrum, quatenus religiose conversando lucrum animarum Deo ibi acquiratis, et debitas horas die noctuque persolvatis. Ut autem hoc hilari mente perficiatis, concedimus vobis cum consensu omnium fidelium sanctæ Romanæ sedis, quidquid idem episcopus dedit, id est, ecclesiam S. Martini cum omni integritate, et quidquid in ipsa villa sanctus Stephanus habere noscitur. Ecclesiam quoque de Sasiriaco cum omnibus appenditiis, et alodium Hersendis. Concedimus quoque vobis ecclesiam quam Bernhardus primicerius in Giruni villa in comitatu Bedensi super fluvium Mosam, prædicto contulit loco, et quidquid ad ea pertinet, et vineam quamdam quam idem dedit in monte Barrisno, in comitatu Tullensi; quidquid etiam ab ipso episcopo

A datum est in locis aliis, vel dandum est quolibet modo ab aliis eidem loco, absque ulla contradictione perenniter possideatis. Obsecramus denique gloriosam pietatem prædicti pontificis, ut quia nescit quod futurum est post eum, ne refrigeretur a miseratione illius loci. Contestamur etiam per ineffabilem charitatem omnes..... comites, abbates, et omnes patriæ illius cives, tam præsentibus quam futuros, ut eundem locum pro Dei amore sustineant, et suis donationibus augeant et hanc nostram institutionem semper illibatam custodiant; cunctos vero de qualicumque ordine vel gradu qualiscunque persona sit qui contra hoc apostolicæ institutionis privilegium venire tentaverit, aut monasterium oppresserit per præsentiam suam, vel res earum læserit, aut quiescere non permiserit, usque in diem iudicii excommunicamus; et quicumque adjuutores extiterint, hos, quantum apostolica potestas indulserit, absolutos esse decernimus. Per singulos autem annos pontifici Leuchorum in missa Purificationis sanctæ Mariæ cereus duarum librarum persolvatur. Et autem interim inviolabiliter custodiantur quæ in hoc privilegio scripta sunt, sigillo nostro subfirmare jussimus. Bene valet.

Scriptum per manum Stephani scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ, in mense Decembri, indictione quinta decima. Datum per manum Nicolai primicerii apostolicæ sedis in nomine Domini nostri Jesu Christi, anno Deo propitio pontificatus Domini nostri Stephani summi pontificis, et universalis papæ in sacratissima sede beati Petri apostolorum primi in mense Decembri, indictione quinta decima.

INDEX

AD LIBROS REGINONIS DE ECCLESIASTICIS DISCIPLINIS

Hujus voluminis col. 185-483.

Revocatur Lector ad numeros crassiori caractere textui intermistos.

A

Abbates in episcoporum potestate consistent, 396 et seq. Abbatum institutio et depositio in potestate principum, 524.

Abbatia quæ per se electionem habet, 410.

Abbatissa de monasterio non egrediatur nisi cum consensu episcopi aut regia jussione, 274.

Abbatis-Villæ vetus consuetudo circa matrimonia, 586, 657.

Absens nemo judicetur, 326.

Absida, 134, 570.

Absolute ordinationes vetitæ, 176 et seq.

Absolutio peccatoris, 137, 148.

Absolutionum olim varia genera, 571. Veteres formulæ, 654.

Accusare qui possint, 443. Ac-

cusatio quo ordine facienda, 390, 392 et seq.

Accusatores fratrum excommunicandi, 338.

Accolæ 23.

Acupictile 171.

Adalbero episcopus Metensis, 527.

Adalwinus Juvavensis archiepiscopus 416, 595.

Ademarus viccomes Sclarum, 557, 628.

Admonitio sydonalis antiqua, 531, et seq. 537, 602, 607, 611.

Ado archiepiscopus Viennensis, 596.

Adramita sacramenta, 331.

Adrisphach, 173, 573.

Adruinus presbyter, 198.

Adulter uxorem habere non potest eam quam prius polluit per

adulterium 300 et seq. Adulterorum poenitentia, 248 et seqq. 142. Adulteria incesta, 311. Adulteria prohibita, 468. Adulteria viduarum, 434 et seqq. 394.

Adulterii, incestus, et fornicationis crimina, 207 et seq. Adulterium facit vidua quæ post castitatis professionem nubit, 404. Adulterium in utroque sexu Christiana religio pari ratione condemnat, 264. Adulterium qui accusare possint, 266 et seqq.

Advensæ qui a Normannis vel a Britannis aufugerunt, 370 et seq.

Africani canones omnes non exstant, 595.

Agano episcopus Augustodunensis, 575, 641.

Agape non facienda in ecclesiis, 52. Agape pauperum, 370.